

Forside

Bacheloroppgave

Studieprogram: Journalistikk

Opptaksår: 2019

Er oppgaven konfidensiell? NEI: JA:

Kan oppgaven benyttes til undervisningsformål (anonymt)? JA: NEI:

Forfatter

Studentnr	Navn:
255900	Gunvor Horpestad

Oppgavens tittel:

Læreres bruk av Supernytt i skolen

Veileder: Nina Kvalheim

Sammendrag

Denne oppgaven tar for seg lærernes bruk av Supernytt på mellomtrinnet, 5.-7. trinn, i barneskolen, samtidig som det blir sett på faktorer som ser ut til å spille en rolle for nettopp denne bruken i skolen. Gjennom en kvantitativ undersøkelse distribuert til lærere blir respondentene spurt om i hvilken sammenheng de bruker Supernytt, og hvordan de utnytter denne medieressursen som er laget spesielt for barn.

Oppgaven finner at nesten alle lærerne på mellomtrinnet viser Supernytt ukentlig i skolehverdagen, men at noen bare ser på sendingene, mens også mange diskuterer innhold, og stiller spørsmål til sendingene, det er derimot kun et fåtall som diskuterer kildebruken i sendingene. Faktorer som geografi, alder og kjønn ser ut til å spille en rolle for bruken av medieressursen Supernytt i skolen.

Innhold

Sammendrag	1
1.0 Innledning	4
1.1 Oppgavens utforming	5
2.0 Nyheter for barn	5
2.1 NRK-plakaten	5
2.2 Tidligere forskning	6
3.0 Teori	7
3.1 Pressens samfunnsoppdrag	7
3.2 Læreplanen	7
3.1 Media literacy	8
4.0 Metode	9
4.1 Kvantitativ metode	9
3.3 Svakheter med undersøkelsen	10
5.0 Funn	12
5.1 Hvordan brukes Supernytt?	12
5.11 Årsaker	12
5.12 Holdninger	13
5.2 Egenskaper ved læreren	13
5.21 Medieinteresse	13
5.22 Forhold til Supernytt	14
5.23 Bosted	15
5.24 Alder	16
5. 25 Klassetrinn	17
6.0 Analyse og drøfting	17
6.1 Tidligere forskning	17
6.11 En del av samfunnsfagundervisningen	17
6.12 Inkludert i samfunnet	18
6.13 Hvilken type nyheter ønsker barn?	18
6. 2 I lys av NRK-plakaten	19
6.3 I lys av læreplanen	19
6.31 En del av undervisningen	19
6.32 Ulike kilder	20
6.4 Samfunnsoppdraget	20
6.5 Faktorer som spiller en rolle	21
6.51 Alder og medieinteresse	21

6.52 Kjønn	22
6.53 Bosted	22
6.54 Trinntilhørighet	22
7.0 Oppsummering	23
Litteraturliste	24
Vedlegg 1	26

1.0 Innledning

Dagens barn er fremtidens voksne, og det er ønskelig at de trer inn i de voksnes rekker så opplyste, engasjerte og interesserte som mulig. Som voksen skal man nemlig være både sosial og kunnskapsrik, og den kunnskapen knytter seg ikke bare til fotosyntesen og substantiv, men også til det å forstå hva som skjer i den verden man lever i. I denne sammenhengen har mediene en viktig rolle, men det er ikke bare nødvendig med lesekunnskaper, men også mediekompetanse for å forstå det man leser.

Nyheter og medier er en viktig ressurs for å kunne orientere seg i samfunnet, og opplæring innen medier er nettopp noe som det legges vekt på i læreplanen at elevene skal lære seg i grunnskolen. I NRK-plakaten §44 anerkjenner også NRK sin rolle i formidling av nyheter til barn, da denne paragrafen konstaterer at NRK skal bidra til utdanning og læring. I denne oppgaven skal jeg se nærmere på bruken av nyhetsressurser i skolen, og ta utgangspunkt i NRK sin nyhetssending for barn, Supernytt.

Opgaven er utformet ut fra følgende problemstilling:

«Hvordan bruker lærere på mellomtrinnet Supernytt i skolen? Hvilke faktorer spiller inn?»

Svært mange barn i den norske skolen ser på Supernytt ukentlig, gjerne daglig, og tidsrommet dette skjer i er gjerne lagt til matpausen (Knutsen Nordal, 2019). Nyhetssendingene tar for seg hva som skjer i verden, og utelukker ikke det skumle og fæle, men tilrettelegger for sitt publikum som er barn, og bruker barnlig humor og myke nyheter som er av stor interesse for flere elever. Supernytt er et verktøy som kan være mange barns første møte med media, og jeg ønsker å finne ut hvordan dette benyttes i skolehverdagen deres. Dette innebærer å studere både hvordan nyhetssendingene brukes, og å se om det er noen faktorer som ser ut til å ha en viktig rolle i nettopp hvordan sendingene utnyttes.

Jeg har valgt å avgrense lærergruppen jeg skal studere til lærer på mellomtrinnet. Dette kommer av at nyhetssendingene til Supernytt er laget spesielt for barn mellom åtte og tolv år, og dermed faller elevene på mellomtrinnet, 5.-7. klasse, innenfor denne målgruppen, da de aller fleste er fra ni til tretten år.

I denne studien skal jeg finne ut om lærere har noen intensjon med å se på Supernytt, eller om disse nyhetssendingene kun brukes som «pauseunderholdning» i matpausen. Jeg tror forskningen kan bidra til at lærere blir mer bevisste på bruken av nettressursen Supernytt, noe som kan gjøre at bruken muligens kan bli mer planlagt og gjennomtenkt. Dermed vil også

elevene få et annet og gjerne bedre utbytte av ressursen, annet enn å bli brukt som kun en pause fra undervisningstimene.

1.1 Oppgavens utforming

I denne oppgaven skal jeg svare på problemstillingen som ble presentert i innledningen, samt fortelle om nyheter som er tilrettelagt for barn. Videre skal jeg ta for meg relevant teori og fortelle om metoden som brukes for å hente inn informasjon, og resultatene denne metoden gir meg. Før jeg skal analysere og drøfte resultatene opp imot teorikapitlet, og helt til slutt svare på problemstillingen som presenteres i innledningen.

2.0 Nyheter for barn

Alle har rett til å informeres om det som skjer i verden, og dette gjelder også for barn. Flere medier i Norge har laget medieressurser som er tilrettelagt for barn, blant annet NRKs Supernytt og NRK skole, TV2 skole, Framtida junior og Aftenposten junior som alle kjemper om å nå ut til flest mottakere. Noen av disse ressursene er på TV, andre avis og nettavis, men felles for alle er at de er tilgjengelige digitalt.

Denne oppgaven dreier seg i hovedsak om NRK sin spesialtilpassede nyhetsending for barn, Supernytt, som siden 2010 har informert barn og unge om det som rører seg på nyhetsfronten. I starten ble sendingene laget og sendt på kvelden, men nå er publiseringstidspunktet kl. 10.00. Tidspunktet er også ganske tidlig da svært mange lærere velger matpausen for å se på Supernytt, det er også kun mandag til fredag at sendingene legges ut på NRK-Super.

Innholdet i sendingene varierer, slik som også nyhetsbildet gjør, men noen innslag er mer faste og gjentas hver uke. Barna som ser på blir blant annet pandamanda(g), som er et fast innslag, og som ifølge Supernytt er seernes favoritt (Bjerring, 2019). På en annen side får barna et innblikk i for eksempel de siste fotballkampene, noen barn eller andre som har gjort noe spennende ellers kan de informeres om krig og andre mer skumle nyheter på en måte som er tilrettelagt for dem slik at de lettere skal kunne forstå hva som skjer uten å bli veldig redde og skremt.

2.1 NRK-plakaten

Kringkastingsselskapet NRK produserer innhold til plattformene TV, radio, nett og strømming, og både eies og finansieres gjennom staten. Det er utarbeidet flere vedtekter for hvordan NRK skal drives, hvilket innhold som skal produseres og selskapets overordnede samfunnsoppdrag (NRK, 2022). I NRK-plakaten er de vedtektene som knytter seg direkte til

samfunnsoppdraget samlet, disse vedtektene går ut på hvordan innholdet til NRK skal tilrettelegges og produseres for alle seerne. Det er blant annet flere vedtekter som omhandler barn direkte, i tillegg til vedtekter som er knyttet mer til alle mediekonsumentene, der også barn er inkludert.

NRK-plakaten sier blant annet at «NRK skal bidra til utdanning og læring, herunder tilby innhold tilrettelagt for skoleverket.» (NRK, 2022, § 44). Å tilby innhold som er tilrettelagt for bruk i skolen gjør NRK blant annet gjennom å tilby nyheter som er tilpasset barn i Supernytt. I tillegg til innhold i form av nyheter har NRK laget kunnskapsbasen NRK skole, hvor det produseres innhold som passer inn i ulike fag og ulike temaer, som gjerne kan utnyttes direkte i undervisningen. På en annen side skal NRK sikre at «(...) hele befolkningen får tilstrekkelig informasjon til å kunne være aktivt med i demokratiske prosesser.» (NRK, 2022, § 13) Gjennom ressursene Supernytt, NRK-Super og NRK skole gir NRK barn mulighet til å informeres tilstrekkelig, gjennom å informere dem på en måte som er forståelig.

Barn har rett til ytringsfrihet og informasjon, men likevel må de skjermes fra skadelig innhold, og dette er en viktig del av NRKs oppgaver (NRK, 2022, § 22). Saker som opptar barn omhandler ting som de har interesse for, og ikke bare handler om ting de ikke har kapasitet og kunnskap til å forstå seg på, som for eksempel økonominyheter. Gjennom Supernytt som formidler nyheter til barn, er ofte barn med som intervjuobjekter og dermed får mulighet til å ytre egne tanker og meninger. Samtidig som både nyhetssendingene i seg selv, NRK skole nevnt tidligere og NRKs nettside tilrettelagt for barn, NRK-Super, sikrer informasjonen som når ut til barna gjennom NRK. Det anses som viktig at barn har tilgang til informasjon i form av nyheter, og dette har NRK lagt til rette for ved å lage ressurser som er tilpasset både barn og undervisning. Samtidig er det opp til hver enkelt lærer i hvor stor grad disse ressursene brukes som en del av undervisningen, noe som gjør at det er interessant å undersøke hvilke holdninger lærerne har til nyhetssendingen.

2.2 Tidligere forskning

Barn og media er et tema som det er forsket på både innen medievitenskap, pedagogikk og utdanningsvitenskap. Det er blant annet forsket på barns egne erfaringer med Supernytt (Lorgen, 2019), nyheter som en del av samfunnsfagundervisningen (Knutsen Nordal, 2019) og femteklassingers meninger om innholdet i Supernytt (Røer Bjørnerud, 2021). Det er også forsket på om unge husker bedre ved bruk av humor (Carpini, et.al, 2020).

3.0 Teori

I dette kapittelet skal jeg gå nærmere inn på bruken av teori som jeg har hatt nytte av i denne studien.

3.1 Pressens samfunnsoppdrag

Media er en viktig kilde til å informere om hva som skjer både i Norge og i resten av verden, samtidig som pressen skal ta etiske hensyn, være kritiske til kildene og ta for seg det som er av samfunnsmessig betydning (Brurås, 2016). Ifølge Mediebedriftene er pressens rolle å «gjøre informasjon, politikk og kultur tilgjengelig for folk flest» (Mediebedriftene, ukjent).

Pressen har en viktig rolle overfor mottakerne sine, og derfor er det også viktig at man som nyhetskonsument kan stole på det som formidles og det som det informeres om. I Norge er det utformet regler for hvordan media skal gå frem i innhenting av informasjon og videre gjennom hele den journalistiske prosessen. Disse reglene er utformet i Vær Varsom plakaten (VVP), utarbeidet av Pressens Faglige Utvalg (PFU). Ifølge disse etiske reglene er det pressen sin oppgave å «ivareta viktige oppgaver som informasjon (...)» (PFU, 2020, §1.2). Noe som dermed betyr å informere om det som skjer av hendelser og begivenheter i Norge og i resten av verden.

Det er ikke bare voksne som er nyhetsmottakere, det er også barn. I artikkel 17 i barnekonvensjonen til FN heter det at «Partene erkjenner massemedienes viktige rolle og skal sikre at barnet har tilgang til informasjon og stoff fra forskjellige nasjonale og internasjonale kilder [...]» (FN, 2000, § 17). I denne sammenhengen innebærer partene alle de 196 landene som har skrevet under på konvensjonen som skal sikre alle barns rettigheter. Samtidig som konvensjonen skal sikre barn tilgang til informasjon, heter det videre at man skal beskytte «mot informasjon og stoff som er skadelig for barns velferd» (FN, 2000, § 17 e)). Dette fører til at mediene som skal sikre at også barn har tilgang til informasjon, har en svært viktig oppgave. Samtidig som de skal sikre for å informere, er de pliktet til å opptre og presentere innholdet på en passende måte for deres nyhetskonsumenter, som gjerne trenger å bli informert på en måte som ikke er alt for skremmende selv om innholdet er alvorlig.

3.2 Læreplanen

Året 2020 kom en ny læreplan for skolen med utgangspunkt i kunnskapsløftet 2020. I hvert fag er det kompetansekrav etter bestemte trinn, som skal brukes i planlegging og utføring av undervisningen i grunnskolen, og når elevene går ut av de bestemte trinnene skal de ha kunnskap og kompetanse som dekker alle målene. I samfunnsfag er det kompetansemål etter

2.-, 4.-, 7.- og 10.trinn, og dermed gjelder kompetansemålene for 7. trinn for hele mellomtrinnet i skolen.

I faget samfunnsfag legges det i læreplanen etter 7. trinn vekt på at elevene skal bli oppmerksomme både på hvordan historiske og nåtidige forhold påvirker mennesker, makt og ressurser (Saabye (red), 2019, s. 46-50). Kompetansemålet: «presentere ei aktuell nyheitssak og reflektere over forskjellar mellom fakta, meiningar og kommersiell budskap i mediebildet», har et tydelig formål om å gjøre elevene oppmerksomme på og reflekterte over mediebildet, dermed kreves det at man som elev blir kjent med medier og nyheter (Saabye (red.), 2019, s. 51).

Kildebruk er også et tema som tas opp i læreplanen i samfunnsfag. Etter 7. trinn skal elevene kunne: «samanlikne korleis ulike kjelder kan gi ulik informasjon om same tema, og reflektere over korleis kjelder kan brukast til å påverke og fremje bestemte syn» (Saabye (red.), 2019, s. 51). Dette kompetansemålet kan brukes både i arbeid med dagsferske hendelser man får tilgang til gjennom ulike medier, men også i form av historiske hendelser det skrives om i historiebøkene.

3.1 Media literacy

Når man leser og får med seg nyheter er man avhengig av å forstå informasjonen man mottar for å ha nytte av den, dette henger tett sammen med begrepet news literacy, som gjerne kan oversettes til mediekompetanse på norsk. Dette begrepet handler om å dekode og tolke, analysere og vurdere informasjonen, noe som er svært viktig i møte med journalistikken. Mediekompetansen til mediebrukerne er altså nøkkelen til å forstå den informasjonen som det informeres om gjennom nyhetene, slik at man selv har kunnskap til å forstå og dermed også muligheten til å diskutere dette videre (Media Literacy Now, ukjent).

Kompetansen til å se med et kritisk blikk på det som formidles i både tradisjonelle og sosiale medier er svært viktig. Det er dermed viktig å kunne være kritisk til det man leser for å kunne avdekke «fake news», da man har tilgang til nyheter overalt både i medier, blogger og på flere andre nettsider. For å kunne opparbeide seg en slik kompetanse som gjør at man klarer å være kritisk kreves læring og øving, men også informasjon om hvordan være kildekritisk (Futurelearn, 2021).

Siden 2006 har Medietilsynet jevnlig undersøkt barn og unge, mellom 9 og 18 år, sine vaner på mobil og internett. Undersøkelsene som ble utført i 2020 viste blant annet at andelen som oppsøker og får med seg nyheter øker med alderen. Samtidig viste undersøkelsen at 9 av 10

9-12åringer ser nyheter gjennom Supernytt. Det ble i undersøkelsen undersøkt andelen av barn som enten leser, ser eller hører nyheter (Medietilsynet, 2020, s. 68-80).

Samtidig som mange barn blir informerte gjennom medier er det viktig å kunne avdekke om det man informeres om faktisk stemmer, eller om det er såkalte «fake news». Dette handler i stor grad om å kunne være kritisk til det man leser, noe som henger sammen med den personlige mediekompetansen enkeltindivider har. Har man høy mediekompetanse er det større sannsynlighet for at man klarer å skille mellom hva som er sant og usant, enn om man har lavere kompetanse (Medietilsynet, 2019).

4.0 Metode

I dette kapitlet skal jeg gjøre rede for valg som har blitt tatt med hensyn til valg av metode og innhenting av data. Samt fortelle hvordan jeg har gått frem for å hente inn den informasjonen jeg trengte i min forskning for å svare på problemstillingen:

«Hvordan bruker lærer på mellomtrinnet Supernytt i skolen? Hvilke faktorer spiller inn?»

Etter å ha presentert metoden som er benyttet i denne studien, handler del 2 av kapitlet om utfordringer med denne metoden.

4.1 Kvantitativ metode

Som metode i denne oppgaven har jeg valgt å bruke spørreundersøkelser, en form for kvantitativ undersøkelse i innhenting av data. Denne metoden er valgt for å skaffe informasjon fra de mangfoldige lærerne i Norge, samtidig som det gir svar som lett kan dekodes og sammenlignes ut ifra ulike faktorer.

Denne spørreundersøkelsen ble delt i to grupper på Facebook med navn «Digitale lærere (tidl. Korona-dugnad)» og «Femteklasselærere». I disse gruppene er det veldig mange av undersøkelsesenheter, lærere, omtrent 65.000 stykker totalt.

Undersøkelsen er laget i Universitet i Oslo sin tjeneste «Nettskjema». Denne tjenesten gir mulighet for en anonym og sikker innhenting av data. Det stilles spørsmål til lærerne om både bruk av Supernytt og mer personlige spørsmål som blant annet geografisk tilhørighet og alder som er faktorer som brukes for å sortere respondentene i grupperinger.

Før man svarer på undersøkelsen informeres respondentene om hva de svarer på, hva svarene på undersøkelsen blir brukt til, og at alle svar er anonyme. I første spørsmål samtykker man til

å delta i forskningsprosjektet, og det gjøres klart at svarene kun blir brukt i forbindelse med denne bacheloroppgaven.

Ved hjelp av spørreundersøkelser kan man samle inn mye data og «kartlegge ulike aspekter ved publikum» (Helland, et.al., 2017, s. 135-137). Mitt håp med å dele en spørreundersøkelse i sosiale medier var å hente inn data som var ulik og fra et bredt utvalg. Grunnen til at det i denne oppgaven er ønskelig med data fra et bredt utvalg og ikke bare innad i for eksempel en kommune eller på en skole, er at det muligens kan være større forskjeller når svarene kommer fra et større område.

Flere av spørsmålene i undersøkelsen er lukkede, med svaralternativer der respondentene kan velge ett eller flere av alternativene, mens andre er åpne, hvor respondentene bruker egne ord på å forklare sine standpunkter (Helland et.al., 2017, s. 144-147). ¹ Dette gjør at respondentene i flere av spørsmålene får muligheter å velge mellom, men om ingen av disse stemmer overens med egne tanker, meninger eller opplevelser.

I denne studien er det lærere på mellomtrinnet som er undersøkelsesenheten min, mens variablene som er faktorer som kan spille en rolle i undersøkelsen for eksempel er geografisk tilhørighet, alder, digitale hjelpemidler og antall år man har jobbet som lærer.

Til spørreundersøkelsen min samlet jeg inn 175 svar, men har plukket ut 15 av disse som ikke stemmer overens med kravene jeg har satt til undersøkelsesenheten som er lærer, og da har betegnelsen faglærer eller kontaktlærer på mellomtrinnet. Dermed står jeg igjen med 160 svar.

All den dataen som er blitt hentet inn gjennom undersøkelsen ble hentet inn i et Excelark og er nøye behandlet og sortert gjennom bruk av Excelskjemaer, diagrammer og tabeller.

3.3 Svakheter med undersøkelsen

I forbindelse med forskningsprosjekter, innhenting og behandling av empirisk data kan det oppstå utfordringer eller være enkelte svakheter, som er viktig å være klar over i forbindelse med forskningen. Nå skal jeg ta for meg svakheter med denne oppgaven.

For det første er spørreundersøkelsen delt i to Facebookgrupper hvorav den ene har over 60.000 medlemmer, mens den andre har i underkant av 2000 medlemmer. Siden målgruppen for begge gruppene er lærere, er det en mulighet for at noen lærere er med i begge gruppene.

¹ Se vedlegg 1

Noe som gjør at det er en mulighet for at noen kan ha svart på undersøkelsen mer enn en gang.

Det er flere faktorer som diskuteres i oppgaven, noen av disse er mer pålitelige enn det andre er. En faktor som kan spille en rolle for bruken av Supernytt i skolen er blant annet lærernes geografiske tilhørighet. Dette er derimot en faktor som i denne undersøkelsen har en svakhet. Ved å sortere svarene til respondentene etter hvor de kommer fra vil man nemlig få en nokså skjev fordeling, noe som kommer av at det er en mye større svarprosent fra Østlandet (45,7%) og Vestlandet (29,1%) i undersøkelsen, enn det den er for Sørlandet (5,7%), Trøndelag (10,9%) og Nord-Norge (8,6%). Til tross for dette har jeg laget et gjennomsnitt, som til en viss grad kan være representativt, og som kan si noe om tendensene i disse områdene, og da kan man gjerne si noe spesielt om de områdene som har mange respondenter. Likevel er det klart at de områdene som har flest respondenter også er de mest folkerike områdene i Norge, mens de som har færre respondenter er mindre folkerike deler av landet, med unntak av Trøndelag.

En annen svakhet ved denne studien er at jeg ikke klart kan vite om utvalget er helt representativt. Det er en mulighet for at utvalget mitt velger å svare på undersøkelsen på bakgrunn av at de fleste av dem bruker og har ett forhold til Supernytt, og dermed kan det være mange flere som ikke benytter seg av nyhetssendingen som gjerne velger å ikke svare på undersøkelsen. Likevel vil studien være representativ for den gruppen av 160 lærere som i denne studien har blitt undersøkt. Dermed kan det sies noe om nettopp denne gruppen som er undersøkt, og at dette gjerne kan være representative tendenser også for de lærerne som ikke har svart på denne undersøkelsen.

Sammenligning på tvers av kjønn blir også litt misvisende da 142 av lærerne er kvinner, mens bare 18 er menn. Likevel kan dette si noe om forskjellene på menn og kvinner i læreryrket. Statistikk fra Statistisk sentralbyrå viser at i 2021 var 25% av lærerne i Norge menn, mens de resterende 75% er kvinner, dermed er det i denne undersøkelsen litt få mannlige respondenter når bare 11% av disse er menn. Noe som derfor ikke er helt representativt med tanke på yrket (SSB, 2021).

Det ble i undersøkelsen funnet ut i hvor stor grad det er sannsynlig at man ser på Supernytt etter hvilket trinn man er lærer for. Dette kan være relevant informasjon knyttet til trinn, samtidig som det i løpet av sommeren veldig ofte skjer en rotasjon, at lærerne får nye klasser eller følger samme klasse videre på et høyere klassetrinn. Dette gjør at holdningene til og

bruken av Supernytt i skolen gjerne hører til lærerne og de trinnene de er på i dag, men har i og for seg liten sammenheng til hvilket klassetrinn man hører til.

Det er opp til hver enkelt kommune og skole om matpausen i skolehverdagen legges til undervisningstimen eller til friminuttiden, altså en del av elevenes «fritid» eller pausetid. Når matpausen er en del av undervisningstiden skal det også her være et faglig innhold i denne tidsperioden (Bergen kommune, 2020). Er matpausen en del av undervisningstiden er det mulig at respondenter kan ha valgt at Supernytt ses på i forbindelse med undervisningen, til tross for at sendingene vises i matpausen.

5.0 Funn

Gjennom spørreundersøkelsen fant jeg ut at 151 av de 160 svarende lærerne på mellomtrinnet regelmessig viser Supernytt i skolen. 94% svarer dermed at de viser sendingene, men hvordan de bruker dem i skolen er derimot litt ulikt.

5.1 Hvordan brukes Supernytt?

Utvalget på lærere fordeler seg på 142 kvinnelige lærere og 18 mannlige lærere. Hvorav alle av de mannlige lærerne svarer at de ser på Supernytt, og 55% av disse ser på Supernytt hver dag. Blant de kvinnelige lærerne er det litt annerledes, blant disse svarer 133 (93%) at de ser på Supernytt, mens 33% ser på hver dag.

Denne undersøkelsen viser at 9 av 10 av respondentene som ser på Supernytt diskuterer innholdet i klasserommet i etterkant, og flere bemerker at de gjør dette spesielt om det har skjedd noe som vekker interesse, usikkerhet eller frustrasjon for elevene. Videre viser undersøkelsen at 56% av respondentene som viser Supernytt svarer at de i etterkant av sendingene stiller spørsmål til elevene om innholdet i sendingene, mens bare 21% diskuterer kildebruken.

Tidspunktet for når lærerne viser Supernytt er ofte lagt til matpausen, faktisk svarer hele 87% at dette er tidspunktet de velger å se sendingen. En liten del, 13%, svarer derimot at de ser på nyhetssendingene i undervisningstimen, og da er det som regel i faget samfunnsfag, mens det for et fåtall er i norsk.

5.11 Årsaker

Årsakene til at flere velger å se på sendingene er også ulike. De aller fleste trekker fram at Supernytt «er veldig gode til å formidle alle typer nyheter på en måte som barn forstår» og at det er «lærerikt og samfunnsaktuelt». I tillegg svarer en lærer: «Det er veldig variabelt hvilke nyheter elevene får med seg hjemmefra. Supernytt er en fin inngangsport til nyheter».

Samtidig er det flere som svarer at det å se på Supernytt gir en mulighet til matro i klasserommet og for lærer til å spise egen matpakke, samt tid til å løse konflikter som har oppstått tidligere. Innholdet i sendingene gir også lærerne muligheten nytte seg av pedagogisk innhold i matpausen. Det er også flere som svarer at de helst ser på Supernytt sine temasendinger om spesielle temaer, og bruker dette innholdet som en del av den bestemte undervisningen.

5.12 Holdninger

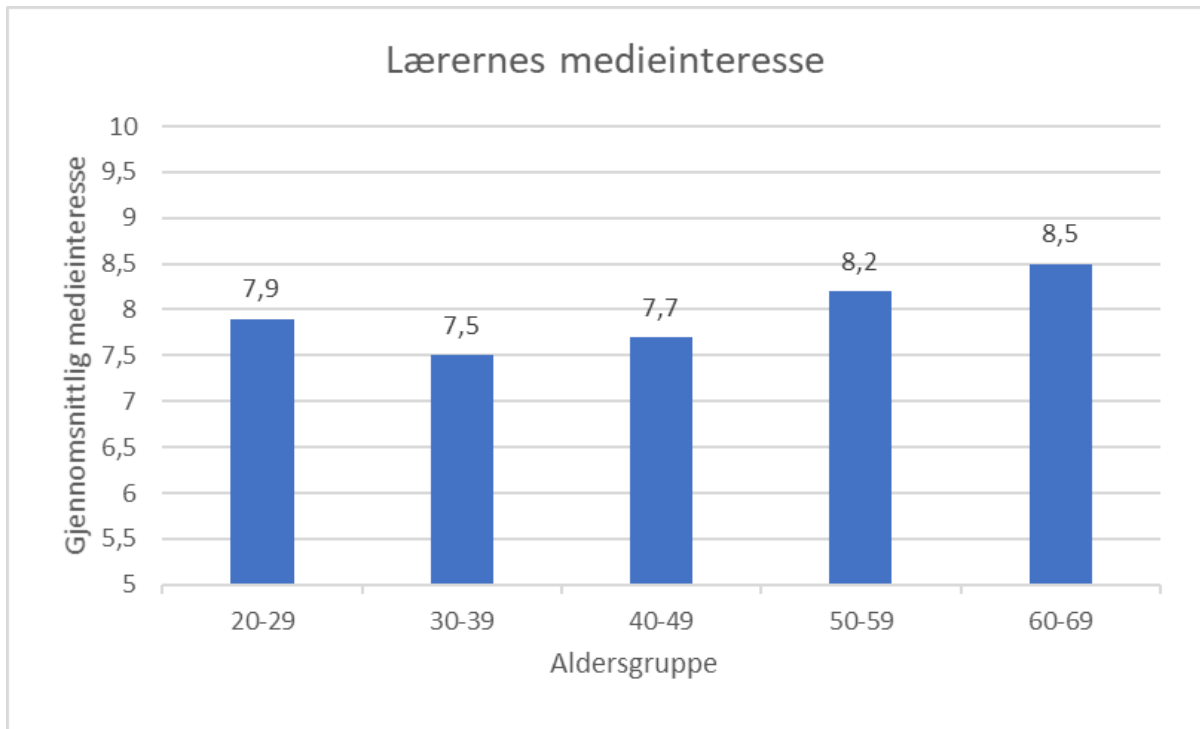
Veldig mange, 9 av 10, svarer i denne undersøkelsen at de er positive til og liker å bruke Supernytt i skolehverdagen for å informere sine elever om det som skjer i verden, likevel er det også 1 av 10 som svarer at de er kritiske til innholdet. «Noe svada, mye bra innhold. Blir innimellom for useriøst», «Mye tull, og virker noen ganger som at de ikke er helt klar over målgruppen sin. Fremmer noen ganger holdninger som går på tvers av skolens mandat» og «Kildekritikken er ikke god og saker blir lagt fram på en svært venstrevridd måte» er noen av svarene til respondentene som i undersøkelsen ikke er fullt så positive til nyhetsendingene.

5.2 Egenskaper ved læreren

Svært mange av lærerne som svarte på undersøkelsen viser Supernytt en eller flere ganger i uka, likevel er det i tillegg flere som oppgir at de også nytter seg av andre mediekkanaler som for eksempel Framtida junior, Aftenposten junior og BBC news. Kun ett fåtall av lærerne svarer at de ikke viser Supernytt i det hele tatt, flere av disse svarer også at de normalt ikke bruker andre mediekkanaler i sin undervisning.

5.21 Medieinteresse

Medieinteressen til lærerne er en faktor som det spørres om i undersøkelsen. Når lærerne ble spurt om å rangere egen medieinteresse var det de mannlige lærerne som rangerer egen medieinteresse høyest med gjennomsnittlig 7,9 ut av 10, kontra kvinnene med 7,8. Samtidig kan man sortere medieinteressen ut ifra alder. Da ser man at svarene viser at det er de eldste (60-69 år) som er mest interesserte i og følger mest med i nyhetsbildet. Denne aldersgruppen rangerer egen medieinteresse til å være 10% høyere enn i aldersgruppen 30-39 år, som har den laveste interessen.

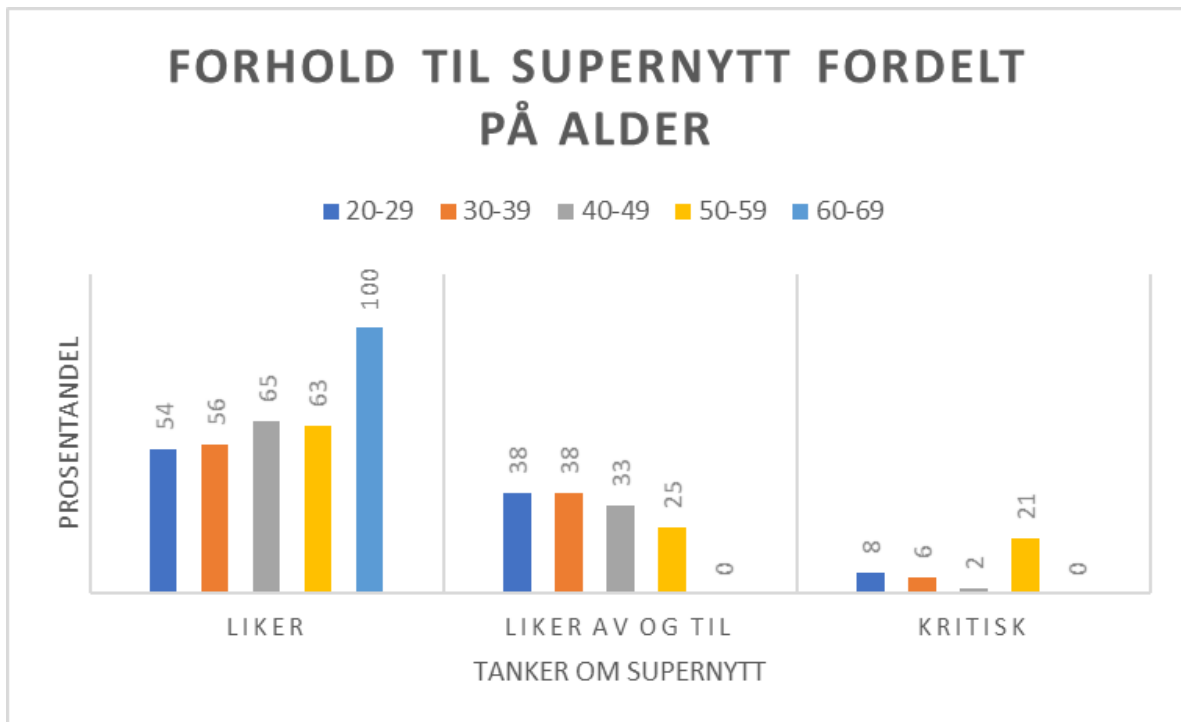

Når man fordeler svarene etter aldersgrupper er det også noe som skiller seg ut. Både blant de yngste lærerne (20-29år) og de eldste (60-64år) svarer samtlige at de viser Supernytt, det gjør over 90% i aldersgruppene 30-39 år og 40-49 år også. Mens det i aldersgruppen 50-59 år er færrest som viser sendingene, med 88%.

5.22 Forhold til Supernytt

Det viser seg at de som er mest kritiske til sendingene er de nest eldste og de yngste lærerne, samtidig som de minst kritiske er de eldste. På en annen side er det de to yngste lærergruppene som svarer at de liker sendingene av og til, det er de samme gruppene der

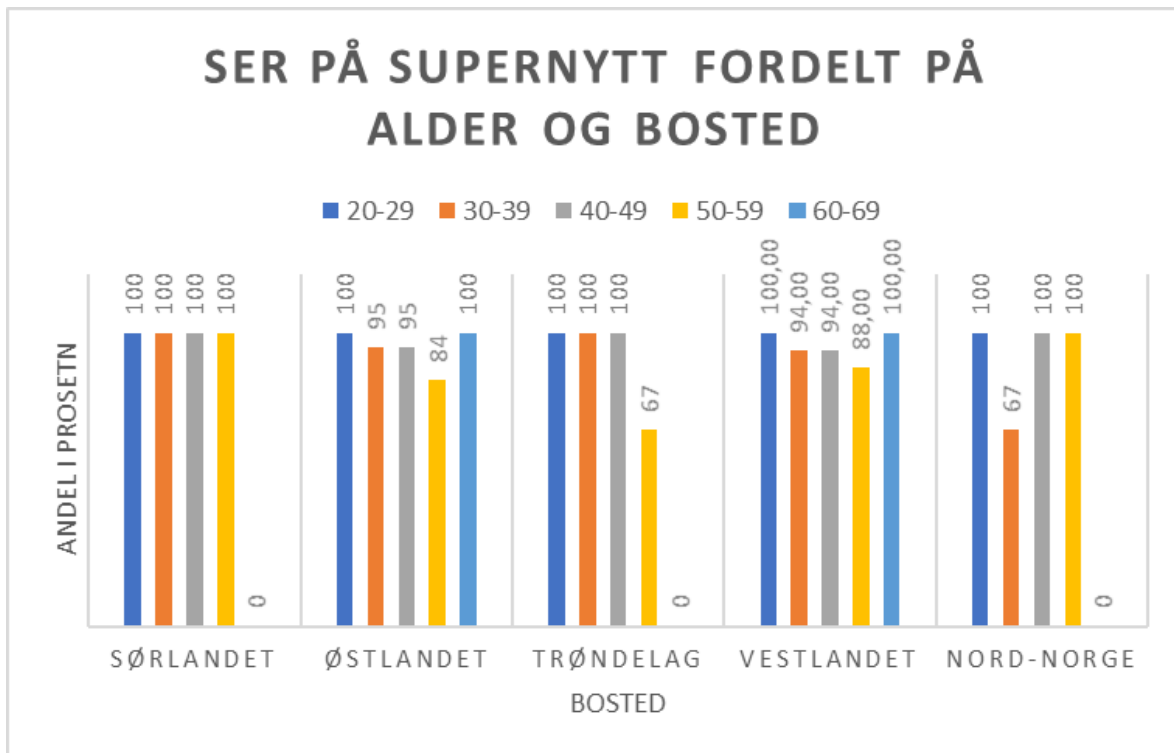
færrest stort sett liker Supernytt.

5.23 Bosted

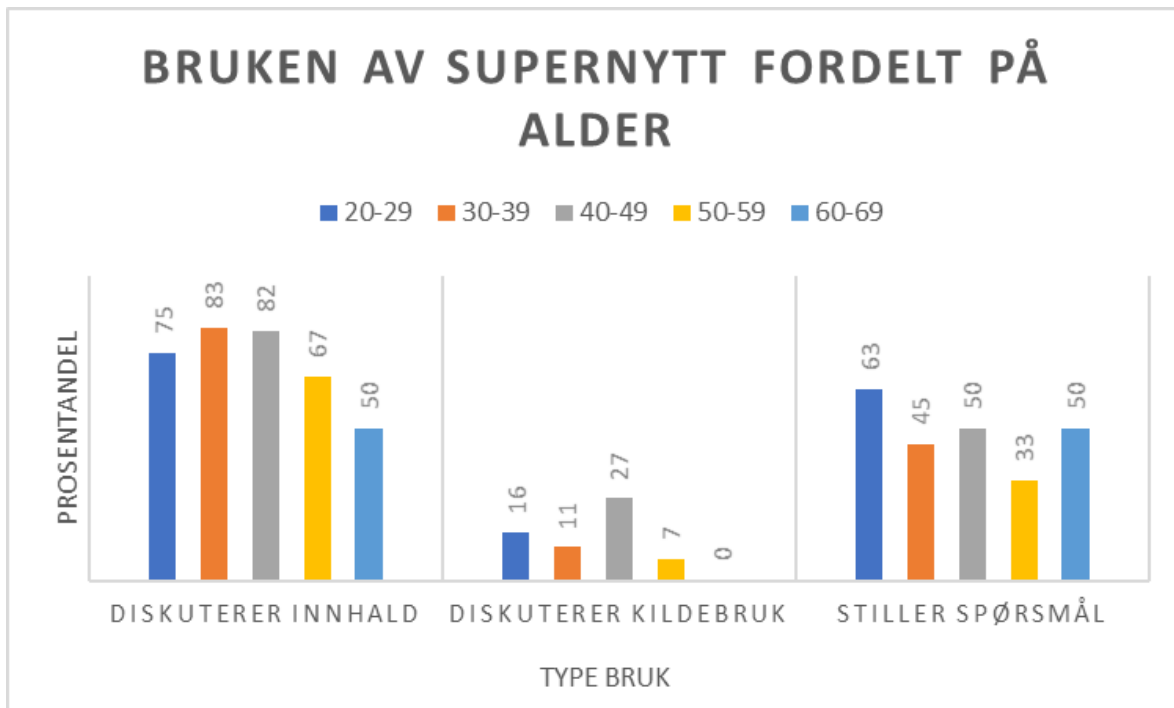
11 av 160 lærere svarer i denne undersøkelsen at de er kritiske til Supernytt. Nesten 1 av 3 av de som er kritiske svarer at de ikke viser Supernytt, mens de resterende viser sendingene til tross for sin kritikk. Halvparten som svarer at de viser Supernytt, til tross for at de er kritiske, svarer derimot at de bare ser på Supernytt, men flere både diskuterer innhold, stiller spørsmål og diskuterer kildebruken i sendingene. Når man undersøker lærernes bosted i sammenheng med kritikk av Supernytt finner man at 11 personer er kritiske, og at 63% av disse kommer fra Østlandet, mens 27% kommer fra Vestlandet, 18% fra Trøndelag og 9% fra Nord-Norge,

mens ingen fra Sørlandet opplyser at de er kritiske.

De som er kritiske til Supernytt stemmer også godt overens med de som velger å ikke benytte seg av nyhetssendingene i skolesammenheng. Dem som i størst grad ikke viser Supernytt i skolen hører til aldersgruppen 50-59 år og er bosatt på Østlandet.

5.24 Alder

Flest i den nest yngste gruppen (30-39 år) svarer at de diskuterer innholdet i etterkant av å ha

sett på sendingen, mens noen diskuterer kildebruk i tillegg og halvparten stiller spørsmål til sendingene. Mens også i den yngste gruppen (20-29 år) diskuterer 1 av 4 innholdet, mens mange stiller spørsmål og noen diskuterer kildebruken. Samles bruken av «etterarbeidet» etter sendingene sammen og fordeles på kategoriene er det aldersgruppen 40-49 år som gjør mest ut av sendingene (52%), etterfulgt av 20-29 år (51%), 30-39 år (46%), 50-59 år (36%) og 60-69 år (33%).

5. 25 Klasetrinn

Når man studerer klasetrinnene på mellomtrinnet lærerne hører til, er det også her ulikheter. Svarene i undersøkelsen fordeler seg på 48 femteklasselærere, 59 sjetteklasselærere og 53 syvendeklasselærere. Når man ser på de ulike klasetrinnene er det ulik sannsynlighet for om man ser på Supernytt. Det er minst sannsynlighet for at man ser på sendingene om man går i 7. klasse, og mest sannsynlig at man ser på i 6. klasse, mens det også i 5. klasse er ganske sannsynlig. Det er derimot lærerne på 5.- og 6. trinn som er mest kritiske til sendingene. Ser man på i hvor mange år lærerne har jobbet innen læreryrket er også dette noe som kan si noe om bruken av Supernytt i skolen. Blant annet er det lærerne som har 6-25 års erfaring. De som har jobbet i kortest tid (0-5 år) og lengst tid (26-30 år, 31-35 år og 36-40 år), er de ansenitets-gruppene hvor samtlige ser på Supernytt, med unntak av 13% i gruppen med 31-35 års erfaring.

6.0 Analyse og drøfting

Videre skal jeg i dette kapittelet analysere de dataene som jeg ved hjelp av metoden min har funnet ut, og sette de i lys av de teoriene som ble presentert i teorikapittelet.

6.1 Tidligere forskning

6.11 En del av samfunnsfagundervisningen

Da Jørn Knutstad Nordal i forsket på bruken av Supernytt som et verktøy i undervisningen i samfunnsfaget, var et av de sentrale funnene at nyhetssendingene i størst grad ble brukt som «pauseunderholdning» i matpausen (Nordal, 2019). Dette betydde at nyhetene stort sett ble presentert uten faglærer til stede, og potensialet nyhetene kan ha for elevene ikke ble fullt utnyttet. Også i denne studien av læreres bruk av Supernytt er et av funnene at 86% av lærerne bruker nyhetssendingene i matpausen, mens 10% bruker dem som en del av undervisningen, og da svært ofte i samfunnsfaget. Likevel er det svært mange som diskuterer innholdet i sendingene i etterkant av å ha vist dem, og dette gjøres ikke nødvendigvis i forbindelse med matpausen, men ganske ofte i forbindelse med undervisningen. Samtidig er

det også slik at matpausen for svært mange elever i Norge er en del av undervisningstiden, og ikke en del av friminutt eller «fritid» og dermed bør det gjerne også legges mer lærerikt innhold også til matpausen, og ikke bare for eksempel film eller prat.

6.12 Inkludert i samfunnet

Da Linn Cathrin Lorgen gjennom sin doktorgradsavhandling utforsket barns holdninger til, og meninger om nyheter og Supernytt var et av de sentrale funnene at barns følelse av å være inkludert i samfunnet ble styrket av å ha tilgang til nyheter (Lorgen, 2019). I mange sammenhenger er skolen barns arena for læring, og også medievaner og tilgang til medier er noe som må læres. Dette henger tett sammen med begrepet mediekompetanse, bruk av medier er nemlig en forutsetning for å lære seg å forstå og tolke nyheter (Media Literacy Now, ukjent). Dermed kan det at lærere benytter seg av medieressurser som er laget spesielt for barn være avgjørende for at barn føler seg som en inkludert del av samfunnet de er en del av, og også bidrar til at de vil få en kompetanse de har nytte av senere. Funnene i denne studien viser også at nesten alle respondentene i undersøkelsen faktisk også benytter seg av Supernytt eller andre medieressurser som en del av både undervisningen og skolehverdagen ellers. Samtidig er det noen som ikke bruker verken Supernytt eller andre ressurser, noe som gjør at deres mediekompetanse både nå og i fremtiden kan være dårligere enn de andres.

6.13 Hvilken type nyheter ønsker barn?

Marina Røer analyserte i sin fordypningsoppgave femteklassingers holdninger til og opplevelser av Supernytt. Funn i denne oppgaven var at flere av de deltagende barna hadde et ønske om mer harde nyheter i sendingene. Dette er også noe flere lærere trekker frem som et ønske, når de beskriver sendingene som useriøse, «til tider litt mye tøys og tull» og at «Pandamandag, svarometer og kjendisprat er jeg og elevene mindre glade i». I følge flere av lærerne blir nemlig en del humor dratt inn i sendingene, og dette er noe som er midt i blinken for noen, mens det for andre ikke er like spennende. På en annen side viste en Amerikansk studie av Carpini at unge får med seg mer innhold når det blir presentert med humor, likevel er det ikke alltid passende at nyheter presenteres i sammenheng med humor og en hyppig bruk av dette kan skape en forventning om at nyheter inneholder humor, noe som veldig ofte ikke er tilfellet.

Undersøkelser utført av Medietilsynet viser at svært mange barn i 9-12års alderen får med seg nyheter gjennom Supernytt, og dette stemmer også godt overens med funnene i denne oppgaven (Medietilsynet, 2020). De viser nemlig at nesten alle lærerne på mellomtrinnet viser sendingene til Supernytt på skolen. Undersøkelsen utført av medietilsynet sier ingenting om

hvordan og i hvilke settinger barn får tilgang til medier, men sammenlignes resultatene i undersøkelsen i denne oppgaven og resultatene i den foregående undersøkelsen er det mye som tyder på at barn som ser på nyheter gjennom tjenesten Supernytt gjør dette på skolen.

6.2 I lys av NRK-plakaten

NRK har et stort ønske om å informere den norske befolkningen, både voksne og barn, om det som skjer i verden. Dette er ført inn i NRK-plakaten, som er en oversikt over alle NRKs oppgaver som medium (NRK, 2022). Kringkastingsselskapet står for flere medieressurser for barn gjennom NRK-Super, NRK skole og NRK Supernytt, og spesielt de to sistnevnte er noe svært mange av lærerne på mellomtrinnet i den norske skolen benytter seg av. Dermed er lærere med på å sikre at barn har mulighet til å bli informerte om det som skjer, samtidig som det gir en opplæring innen mediebruk og medieforståelse, altså styrke deres mediekompetanse.

Supernytt er i stor grad med å bidra til at norske barn skal ha et gratis tilbud hvor de kan få med seg hva som skjer i verden, men avsenderne i seg selv kan ikke presse dette på mottakerne, og her har lærerne på skolen en viktig oppgave. Dette kommer av at familiene elevene kommer fra har ulike forutsetninger og vaner når det kommer til mediebruk, samtidig som også holdninger, både gode og dårlige, er noe som lett kan formidles videre til barna. Denne undersøkelsen viser at det virker til at de fleste av lærerne tar denne oppgaven, det å formidle og introdusere barn for nyheter, på alvor.

6.3 I lys av læreplanen

6.31 En del av undervisningen

I den nye læreplanen som ble presentert i kunnskapsløftet i 2020 er det lagt vekt på at man i samfunnsfag skal kunne presentere en nyhetssak som har vært i mediebildet (Saabye, 2019). I denne forbindelse kan Supernytt være en god ressurs for barn å benytte seg av for å introduseres for nyhetssaker som er aktuelle. De aller fleste lærerne på mellomtrinnet viser Supernytt sendingene i matpausen, og kun en liten del av lærerne svarer at de bruker Supernytt som en del av samfunnsdagsundervisningen. Samtidig er matpausen som tidligere nevnt en tid som i noen tilfeller er en del av undervisningstiden, mens den ved andre skoler er en del av friminuttiden. For å oppfylle dette kompetansemålet omhandlende mediebildet er man derfor avhengig av annen input, og flere opplyser at de bruker andre ressurser som Framtida junior, Aftenposten junior, Elevkanalen, BBC Newsroom, TV2 Skole og NRK Skole, som en del av sin samfunnsfagundervisning. Disse kanalene er også konkurrenter til

NRKs Supernytt sendinger, og like fullgode alternativer til å oppfylle kompetansemålene om medier og nyheter for barneskoleelevene.

Det er et fåtall av lærerne som opplyser at de verken ser på Supernytt eller bruker andre mediekkanaler i undervisningen, dermed vil det uten noen form for mediekkanaler være utfordrende å oppfylle alle kompetansemålene i samfunnsfaget, noe alle elevene skal gjennom i løpet av mellomtrinnet. Samtidig kan dette gjøre at elevenes evner til å innhente informasjon og til å forstå den, både nå og i fremtiden, kan bli dårligere enn for de elevene som blir introdusert for nyheter og dermed har mulighet til å få en annen kompetanse og forståelse innen mediebruk.

Det store flertallet av de som viser sendingene for elevene sine diskuterer også innholdet med elevene, spesielt gjøres dette om det har skjedd noe som vekker interessen til barna eller gjør dem usikre, kommenterer flere av lærerne i undersøkelsen, og dette er med på å inviterer til viktige samtaler i klasserommet. Disse samtalenene finner ofte ikke nødvendigvis sted i matpausen, men gjerne senere i undervisningstimen. I tillegg er det flere som bruker spesielt temasendingene til Supernytt som en del av undervisningen i for eksempel samfunnsfag og norsk. På denne måten vil elevene både få mulighet til å analysere og reagere på nyhetsbildet, samtidig som de kan øke sin egen kompetanse gjennom å prate om innholdet med lærer, og dermed gjerne få en bedre forståelse for det de har absorbert av nyheter tidligere.

6.32 Ulike kilder

Det legges også i læreplanen vekt på at elevene skal kunne hente inn informasjon fra forskjellige kilder og sammenligne dette i samfunnsfaget (Saabye, 2019). Kildebruk er noe kun ett fåtall av lærerne svarer at de benytter anledningen til å diskutere i etterkant av at de har vist elevene sine Supernytt. Dette er derimot et kompetansemål som kan være aktuelt med tanke på nyheter, men det er ingen krav til at det nødvendigvis må dreie seg om nyheter. Dermed kan man for eksempel se på ulike lærebøker i samfunnsfag som ulike kilder, i tillegg til blant annet nettressurser. Samtidig opplyser flere lærere at de bruker andre typer medieressurser som Framtida junior og Aftenposten junior, som også kan gi et innblikk i kildebruk.

6.4 Samfunnsoppdraget

Det er en del av mediene sitt samfunnsoppdrag å informere om det som skjer i verden, og mottakerne av denne informasjonen er både voksne og barn (Pressens faglige utvalg, 2020). Flere mediekkanaler har etter hvert også laget nyhetstilbud for barn, både gjennom avis, nettavis og TV. For at innholdet som er tilpasset barn skal fortsette å produseres kreves det at

man som bruker nytter seg av dette for å informere den yngre generasjonen. Skolen har en viktig rolle i den fremtidige generasjonens oppfostring, og dermed er det som opplyst i kompetansemålene viktig å introdusere barn for medier og nyheter gjennom skolen, dette for å øke deres forståelse av den digitale verden de lever i.

Det ser ut til at de aller fleste lærere på mellomtrinnet viser NRKs Supernytt i klasserommet mellom en og fem ganger i uka. Dermed får lærerne og skolen en viktig rolle overfor de unge mediemottakerne. Mediene i seg selv har ifølge FNs barnekonvensjon ansvar for å produsere innhold som er tilpasset barn, og dette er også noe lærerne er uenige i hvor godt avsenderne får til. Mens noen betegner Supernytt som useriøse, er det andre som berømmer innsatsen for å formidle viktige hendelser på en forståelig måte også for barn, og synes at Supernytt får dette til på en ypperlig måte. Barn kan være et vanskelig publikum å nå ut til, og spesielt bruk av humor som brukes en del i flere av sendingene er noe som kan slå både bra og dårlig an, men det avhenger av hvordan hver og en reagerer på dette. Samtidig er den hyppige bruken av humor noe som ikke nødvendigvis er alltid forenelig med nyhetsbildet, og dermed kan forventninger om en humoristisk sending ende opp med å bli mer skummelt, om sendingene plutselig en dag tar for seg mer alvorlige problemstillinger.

Det viser seg at den generelle holdningen lærerne har til Supernytt er at de synes det er viktig at elevene blir informerte om det som skjer rundt om i verden, samtidig som de aller fleste synes sendingene er lærerike og passende for målgruppen. Kun en liten del av lærerne mener at sendingene er useriøse, noe som trolig er grunnen til at flere velger å se disse som en del av undervisningen, et avbrekk i undervisningen eller som et rolig øyeblikk i matpausen.

6.5 Faktorer som spiller en rolle

6.51 Alder og medieinteresse

Det ser ut til å være flere faktorer som påvirker bruken av Supernytt i skolen. Blant annet er lærernes egen medieinteresse er en slik faktor som spiller en viktig rolle. De som opplyser at de er minst interesserte i medier er lærerne i aldersgruppen 30-39 år, likevel er det i denne aldersgruppen de er flinkest til å diskutere innholdet i sendingene i etterkant av visningen. Blant de som opplyser at de er mest interesserte, i aldersgruppen 60-69 år, er det ingen som diskuterer kildebruken i sendingene. Det er derimot prosentvis aldersgruppen 40-49 år som svarer at de er flinkest til å både stille spørsmål, diskutere kildebruk og innholdet i sendingene i etterkant, dette er en av de aldersgruppene med lavest personlig medieinteresse. Dette kan være en indikator på at egen bruk av medier ikke nødvendigvis er forenelig med den bruken lærerne formidler videre. Likevel kan det være tegn på at lav medieinteresse kan

henge sammen med kritisk tenking, og at det dermed er mer samtaler om sendingene i etterkant, noe som kan være med på å bedre elevenes mediekompetanse.

En annen av faktorene som ser ut til å spille en rolle for bruken av Supernytt i skolen er nettopp lærernes alder. Både blant de yngste (20-29 år) og de eldste (60-69 år) lærerne, ser samtlige på Supernytt. Det viser seg derimot at den yngste, av disse to gruppene, er mer kritiske til sendingen enn det de eldre er, da ingen av de eldste svarer at de er kritiske. De eldste er også de som er mest interesserte i og opptatt av media, noe som kan gjøre at de ønsker å videreformidle dette til sine unge elever. Samtidig som de eldre gjerne har fått ett annet inntrykk av nyheter da de vokste opp, mens de yngre er vokst opp med fake news og dermed også ett behov for å være mer kritisk til det man hører, ser og leser.

6.52 Kjønn

Lærerens kjønn virker til å være en faktor som påvirker om man bruker Supernytt i skolen eller ikke. Samtlige av de mannlige respondentene i undersøkelsen svarer at de bruker nyhetssendingene i skolen, mens det blant kvinnene er en litt større andel som ikke velger å se på. Dette betyr derimot ikke nødvendigvis at mannlige lærere er mindre kritiske til Supernytt enn de kvinnelige lærerne, kanskje faktisk tvert imot. Tidligere forskning viser nemlig at menn og de med høy utdanning er blant dem som er best til å avdekke falske nyheter, og dette er noe man er nødt til å ha en grunnleggende mediekompetanse for å ha mulighet til å kunne, og dermed er også bruken av medieressurser svært viktig som en del av undervisningen.

6.53 Bosted

Den geografiske tilhørigheten har sammen med alder noe å si for bruken av Supernytt i skolen. Det er i aldersgruppen 50-59 år flest som er kritiske til sendingene og flertallet av dem som velger å ikke vise nyhetssendingene hører også til i denne aldersgruppen. De som er mest kritiske ser derimot ut til å komme fra Østlandet, Vestlandet og Trøndelag, de mest folkerike landsdelene i Norge, men de aller fleste kommer fra Østlandet. Vil dette si at det lønner seg å gå på skole på Sørlandet om man ønsker å informeres om nyheter? Det gjør det ikke nødvendigvis, det betyr nemlig bare at den lille prosentandelen som ikke benytter seg av Supernytt er bosatt i disse områdene. Samtidig sier det også at sannsynligheten for at man ser på Supernytt er mindre om man har en lærer i denne aldersgruppen og bor i dette området, enn det den er om man har en lærer i samme aldersgruppe og er bosatt på Sørlandet.

6.54 Trinntilhørighet

Det er mest sannsynlig at man hører til 7. trinn om man ikke ser på Supernytt. Dette trenger derimot ikke ha noe å si for alderen på barna og trinnet man hører til, men mer om holdningen

læreren har til Supernytt, da det ofte er dem som avgjør hva matpausen skal brukes til, i hvert fall hva som benyttes som en del av undervisningen om matpausen er lagt til undervisningen. Dermed vil lærernes holdninger være avgjørende for om elevene ser på Supernytt eller ikke, noe som vil være helt uavhengig hvilket trinn man hører til, da man som lærer veldig ofte bytter på trinnene man er lærer for, og ikke har samme klassetrinn år etter år, men heller samme klasse.

7.0 Oppsummering

Formålet med denne bacheloroppgaven i journalistikk var å finne ut hvordan lærere på mellomtrinnet i den norske skolen benytter seg av NRKs nyhetssendinger for barn, Supernytt, i skolen, samt se på hvilke faktorer som ser ut til å spille en rolle i denne forbindelse.

Gjennom en spørreundersøkelse med 160 lærere på mellomtrinnet som respondenter er det kartlagt deres bruk av Supernytt i skolehverdagen. Denne undersøkelsen viste at svært mange av lærerne på mellomtrinnet i skolen benytter seg av NRKs Supernytt som en del av skolehverdagen. Det er derimot litt ulikt hvordan ulike lærere benytter seg av sendingene, og i hvilke sammenhenger sendingene ses på. Svært mange ser på sendingene som en del av matpausen, men det er ulikt fra skole til skole om matpausen er en del av selve undervisningstiden eller som en del av elevenes friminutt.

Sentrale funn i denne studien er at både geografi, alder, kjønn, antall års ansiennitet som lærer og personlig medieinteresse er faktorer som spiller en rolle for læreres bruk av Supernytt i skolen. Det er de mannlige lærerne som viser Supernytt oftest, mens det også er denne gruppen hvor samtlige viser sendingene, sammenlignet med de kvinnelige lærerkollegene hvor andelen som ikke viser dem er større. På en annen side viser denne studien at både blant de yngst og eldste lærerne viser samtlige Supernytt i skolen, mens det er de som har jobbet i skolen imellom 6-25 år som er mest kritiske til nyhetssendingen, og dermed hører det fåtallet som ikke viser sendingene til i denne gruppen.

Det viste seg også at den personlige medieinteressen var ulik blant lærerne og at dette var noe som spiller en rolle i bruken av Supernytt i skolen. Blant dem som er minst interesserte i medier svarte nemlig flere at de er ekstra flinke til å jobbe videre med innholdet i sendingene i etterkant av å ha sett på dem. Det ser også ut til at flertallet av dem som er kritiske til sendingene, og derfor velger å ikke vise sendingen, i stor grad er bosatt på Østlandet, samtidig som de er i aldersgruppen 50-59 år.

Gjennom arbeidet med denne oppgaven har jeg funnet at veldig mange av lærerne på mellomtrinnet i Norge benytter seg av Supernytt som en medieressurs i skolehverdagen. Barn er avhengige av å bli informerte og å lære seg om ressurser de har bruk for nå og kan ha bruk for senere, for å forstå hva som skjer og hvordan ting henger sammen. Veldig mange av barna på mellomtrinnet får impulser både fra internett, spill og sosiale medier, men det kan være vanskelig å forstå hvilke av disse impulsene som er troverdige og som formidler det som er riktig. Medieressursene som er laget spesielt for barn har både Vær varsom plakaten og Barnekonvensjonen å tenke på i formidlingen av nyheter, og dermed skal dette være en god og også en trygg kilde til informasjon på nett. Det viser seg at mange av lærerne benytter seg av denne ressursen i skolehverdagen, og dermed bidrar de også til å skape voksne som er kritiske til det de leser, ser og hører.

Litteraturliste

Bjerring, D. (2019, 9. august) Supernytt: - Vi vil møte så mange som mulig. *Altaposten*.

<https://www.altaposten.no/nyheter/i/g0Q4o9/supernytt-vi-vil-mote-sa-mange-som-mulig>

Bjørnerud, M. R. (2021). *Femteklassingers opplevelser av nyheter gjennom NRK Supernytt*.

[Fordypningsoppgave]. NTNU. [https://ntnuopen.ntnu.no/ntnu-](https://ntnuopen.ntnu.no/ntnu-xmlui/bitstream/handle/11250/2785029/no.ntnu%3ainspera%3a80062743%3a34489970.pdf?sequence=1&isAllowed=y)

[xmlui/bitstream/handle/11250/2785029/no.ntnu%3ainspera%3a80062743%3a34489970.pdf?sequence=1&isAllowed=y](https://ntnuopen.ntnu.no/ntnu-xmlui/bitstream/handle/11250/2785029/no.ntnu%3ainspera%3a80062743%3a34489970.pdf?sequence=1&isAllowed=y)

Brurås, S. (2016) *Varsomhet og pågåenhet i deknningen av dødsfallet i Valdres*. Svein Brurås.

<https://bruraas.wordpress.com/2016/01/13/varsomhet-og-pagaenhet-i-dekningen-av-dods-fallet-i-valdres/>

Carpini, M. X. D., Coronel, J. C., Falk, E. B., O'Donnell, M. B & Pandey, P. (2020) *Political Humor, Sharing, and Remembering: Insights from Neuroimaging*.

<https://academic.oup.com/joc/article-abstract/71/1/129/6044121?redirectedFrom=fulltext>

Futurelearn (2021) *What is media literacy and why does it matter?*. Futurelearn.

<https://www.futurelearn.com/info/blog/what-is-media-literacy>

Helland, K., Knapskog, K., Larsen, L.O., Moe, H. & Østbye, H. (2013) *Metodebok for mediefag* (4. utg). Fagbokforlaget.

Jarlsby, R. (2020) *Spisepause i skolen*. Bergen kommune.

<https://www.bergen.kommune.no/hvaskjer/tema/miljorettet-helseverns-temaside/helsevern-i-skole/spisepause-i-skolen>

- Lorgen, L. C. (2019) *Nyheter for barn og forestillinger om barndom*. [Doktorgradsavhandling]. Universitet i Bergen. <https://docplayer.me/182986314-Nyheter-for-barn-og-forestillinger-om-barndom.html>
- Media Literacy Now (ukjent) *What is media literacy?* Media literacy Now. <https://medialiteracynow.org/what-is-media-literacy/>
- Mediebedriftene (ukjent) *Journalistikk handler om virkeligheten*. Mediebedriftene. <https://www.mediebedriftene.no/avisheftet-mitt-mediekompasset-bokmal/journalistikk-handler-om-virkeligheten/>
- Medietilsynet (2020) *Barn og medier 2020. En kartlegging av 9-18-åringers digitale medievaner*. Medietilsynet. <https://www.medietilsynet.no/globalassets/publikasjoner/barn-og-medier-undersokelser/2020/201015-barn-og-medier-2020-hovedrapport-med-engelsk-summary.pdf>
- Medietilsynet (2019) *Kritisk medieforståelse i den norske befolkningen*. Medietilsynet. <https://www.medietilsynet.no/globalassets/dokumenter/rapporter/kritisk-medieforstaelse-undersokelser-2019-2020/190527-delrapport-1---befolkningsundersokelse-kritisk-medieforstaelse.pdf>
- Nesheim, N. S. (2018). *Barn og nyheter. En analyse av Aftenposten Junior og NRK Supernytt*. I B. M. Nyjordet (Red.) (2018), *Barns mediehverdag* (ss. 43-60). Oslo: Cappelen Damm Akademisk.
- Nordal, J. K. (2019) *Nyheter i samfunnsfaget - En oppgave for læreren eller for Supernytt?*. [Masteroppgave]. OsloMet. https://oda.oslomet.no/odaxmlui/bitstream/handle/10642/8732/346_43467149_2.pdf?sequence=2
- NRK (2022) *Vedtekter og bestemmelser*. NRK. <https://info.nrk.no/vedtekter/#bestemmelser>
- Pressens faglige utvalg (2020) *Vær varsom plakaten*. <https://presse.no/pfu/etiske-regler/vaer-varsom-plakaten/>
- Saabye, M. (red.). (2019) *Læreplanverket for kunnskapsløftet 2020*. (2. utg). Pedlex.
- Statistisk sentralbyrå (2021) *Elevar i grunnskolen. 12282: Lærere i grunnskolen, etter region, kjønn, statistikkvariabel, år og alder*. [Tabell]. SSB. <https://www.ssb.no/statbank/table/12282/tableViewLayout1/>

Vedlegg 1

Spørreundersøkelse bacheloroppgave i journalistikk

Formålet med denne undersøkelsen er å finne ut hvordan lærere på mellomtrinnet bruker NRKs nyhetssending for barn, Supernytt, og hvilke holdninger de har til dette. Svarene på undersøkelsen er anonyme og vil kun bli brukt i en bacheloroppgave i journalistikk våren 2022.

1. Samtykker du til å delta i dette forskningsprosjektet?

- a) Ja
- b) Nei

2. Bruker du Supernytt på skolen?

- a) Ja
- b) Nei

3. Hvor ofte ser klassen på Supernytt?

- a) Hver dag
- b) Fire dager i uka
- c) Tre dager i uka
- d) To dager i uka
- e) En dag i uka
- f) Sjeldnere

4. Når ser klassen på Supernytt?

- a) Matpause
- b) Friminutt
- c) I undervisningen: (spesielt fag?)
- d) Annet:

4.1. Du valgte annet når ser klassen på Supernytt?

Åpent svar

4.2. Du valgte i undervisningen, i hvilket fag ser klassen på Supernytt?

Åpent svar

5. Hvorfor ser dere på Supernytt?

Åpent spørsmål

6. Hvordan bruker du Supernytt? Kan velge flere

- a) Ser på

- b) Diskuterer innhold
- c) Diskuterer kildebruk
- d) Stille spørsmål til elevene etterpå
- e) Annet:

6.2. Du svarte annet, hvordan bruker du Supernytt?

Åpent svar

7. Velg de utsagnene du er enig i.

- a) Supernytt er lærerikt.
- b) Det er viktig at barn blir informert om det som skjer i verden.
- c) Elevene mine blir redde av Supernytt.
- d) Ved å bli introdusert for Supernytt kan elevene få gode medievaner.
- e) Supernytt er useriøst.
- f) Vi passer på å snakke om innholdet i sendingene om dette berører elevene.

8. Hva er dine holdninger til Supernytt?

- a) Jeg liker Supernytt.
- b) Jeg liker ikke Supernytt.

9. Hvorfor?

Åpent svar

10. Har du blitt anbefalt å bruke Supernytt?

- a) Kom frem til det selv
- b) Vokste selv opp med Supernytt
- c) Andre lærere anbefalte meg det
- d) Foreldre anbefalte det
- e) Ledelsen vil at vi skal se Supernytt
- f) Annet:

10.1. Du svarte annet på forrige spørsmål. Hvem anbefalte deg å bruke Supernytt?

Åpent svar

- 11. Bruker du andre mediekkanaler for barn i skolen?
 - a) Framtida junior
 - b) Aftenposten junior
 - c) Andre:

11.1. Hvilke andre mediekanaler for barn bruker du?

Åpent svar

12. Hva er rollen din i skolen?

- a) Kontaktlærer
- b) Faglærer
- c) Miljøarbeider/miljøterapeut
- d) Ledelse
- e) Annet:

13. I hvilken del av landet kommer du fra?

- a) Vestlandet (Rogaland, Vestlandet og Møre og Romsdal)
- b) Sørlandet (Agder)
- c) Østlandet (Viken, Oslo, Innlandet og Vestfold og Telemark)
- d) Trøndelag
- e) Nord-Norge (Nordland og Troms og Finnmark)

14. Hvor gammel er du?

- a) 20-29
- b) 30-39
- c) 40-49
- d) 50-59
- e) 60-69
- f) 70+

15. Hvordan identifiserer du deg?

- a) Mann
- b) Kvinne
- c) Annet

16. På en skala fra 1-10 hvor interessert er du i media?

- a) 1
- b) 2
- c) 3
- d) 4
- e) 5
- f) 6

- g) 7
- h) 8
- i) 9
- j) 10

17. Hvilket klasstrinn hører du til?

- a) Småtrinnet
- b) 5. trinn
- c) 6. trinn
- d) 7. trinn
- e) Ungdomsskolen
- f) Annet

18. I hvor mange år har du vært ute i jobb som lærer?

- a) 0-5 år
- b) 6-10 år
- c) 11-15 år
- d) 16-20 år
- e) 21-25 år
- f) 26-30 år
- g) 31 + år

19. Hvilke digitale hjelpemidler har du tilgang til på skolen? Kryss av flere om mulig

- a) iPad
- b) Chromebook
- c) PC
- d) Nettbrett
- e) Projektor
- f) Smarttavle
- g) Annet:

19.1. Hvilke andre digitale hjelpemidler har du tilgang på?

Åpent svar

20. Hvilke av disse digitale hjelpemidlene bruker du i undervisningen?

- a) iPad
- b) Chromebook

- c) PC
- d) Nettbrett
- e) Projektor
- f) Smarttavle
- g) Andre:

20.1. Hvilke andre digitale verktøy bruker du i undervisningen?

Åpent svar

21. Har du fått opplæring i bruk av de digitale hjelpemidlene?

- a) Kurs
- b) Enkel innføring
- c) Annet:

21.1. Du valgte annet, hvilken annen form for opplæring har du fått for de digitale hjelpemidlene du bruker?

Åpent svar